

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2CdoR/11/2025
Identifikačné číslo spisu: 8222200517
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:8222200517.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o mal. O. U., nar. E., bytom L., zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, dieťa rodičov - matky N. U., nar. E., bytom L. a otca L. J., nar. E., bytom T., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Drahoslavom Magdziakom, so sídlom Dlhý rad 16, Bardejov, o zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1P/37/2022, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. januára 2025 sp. zn. 21CoP/72/2024, takto

rozhodol:

Návrh otca na odpustenie zmeškanej lehoty na podanie dovolania z a m i e t a .

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov konania n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 28. januára 2025 sp. zn. 21CoP/72/2024 n a základe odvolania otca potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu Bardejov zo 7. marca 2024 č. k. 1P/37/2022-234, ktorým bol zamietnutý návrh otca n a zníženie výživného, a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorým sa domáhal zrušenia rozsudku odvolacieho súdu pre jeho zmätočnosť s poukazom na § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), vrátane rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenia veci prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

2.1. Otec zároveň podal žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania. V žiadosti uviedol, že navrhovateľom tohto podania je dovolateľ, ktorému patrila lehota na podanie dovolania. Navrhovateľ je osobou oprávnenou na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci a v tejto súvislosti požiadal Centrum právnej pomoci o priznanie nároku na poskytovanie bezplatnej právnej pomoci v právnej veci o dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. 01. 2025 č. k. 21CoP/72/2024-303, ktorý bol

dovolateľovi doručený dňa 19. 02. 2025. Centrum právnej pomoci - kancelária Svidník rozhodlo o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci dovolateľovi v uvedenej právnej veci rozhodnutím č. KaSK-25025/7574/2025-30086/2025 z 24. 03. 2025 a na jeho zastupovanie, vrátane spísania a podania dovolania vo veci, určilo advokáta JUDr. Mgr. Drahoslava Magdziaka. Predmetné rozhodnutie bolo dovolateľovi doručené dňa 27. 03. 2025.

2.2. Určený advokát po oboznámení sa s dotknutým rozhodnutím, ihneď požiadal Okresný súd Bardejov o sprístupnenie spisového materiálu, sp. zn. 1P/37/2022, ktorý žiadosť odmietol s odôvodnením, že samotné rozhodnutie Centra právnej pomoci, z ktorého vyplýva zastúpenie, nepostačuje pre nahliadnutie do spisového materiálu a je potrebné osobitné splnomocnenie. Za týmto účelom bol kontaktovaný dovolateľ a dňa 03. 04. 2025 advokát prevzal jeho právne zastúpenie. Spisový materiál bol súdom sprístupnený dňa 09. 04. 2025.

2.3. Vzhľadom na časový úsek od prevzatia napadnutého rozhodnutia, rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. 01. 2025 č. k. 21Cop/72/2024-303, doručeného dovolateľovi dňa 19. 02. 2025, cez rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci rozhodnutím Centra právnej pomoci, č. KaSK-25025/7574/2025-30086/2025 z 24. 03. 2025 a následnému sprístupneniu spisového materiálu Okresným súdom Bardejov dňa 09. 04. 2025, bola zostávajúca lehota na podanie dovolania v zmysle Civilného sporového poriadku skrátená na desať dní, čo nebolo spôsobené subjektívnym konaním dovolateľa ani právneho zástupcu a nakoľko v pôvodnom súdnom konaní dovolateľa nezastupoval, bolo potrebné preštudovať rozsiahly súdny spis ako aj danú problematiku za účelom vypracovania samotného dovolania. Pokiaľ zákonodarca vyžaduje na podanie dovolania povinné právne zastúpenie a zabezpečuje pre prípad nemajetnosti potenciálneho dovolateľa mechanizmus bezplatnej právnej pomoci, nemôže ísť proces jej zabezpečovania a následného zlyhania na ťarchu žiadateľa o túto právnu pomoc. Uvedené platí o to viac, ak zlyhanie právnej pomoci znamená pre žiadateľa obmedzenie, resp. znemožnenie práva na prístup k súdu.

3. Podľa § 427 ods. 1 a 2 CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

4. Podľa § 122 CSP súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

5. Odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania (§ 122 CSP) procesná právna úprava nevyklučuje (CSP).

6. Podľa § 125 ods. 1, 2 a 3 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie v o veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby s a jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu, a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

7. Účastníci civilného sporového konania robia úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré úkony nepredpisuje určitú formu (§ 125 ods. 1, 2 a 3 CSP). Robia ich spravidla v čase podľa svojho uváženia. V niektorých prípadoch ale čas, kedy treba úkon urobiť, vyplýva z lehoty určenej zákonom. Účastník konania sa môže dostať do situácie, že z určitého dôvodu (ním zavineného alebo aj nezavineného) zmešká realizáciu úkonu v zákonom ustanovenej lehote, pri nedodržaní ktorej už úkon

nemôže s úspechom urobiť. V zmysle § 122 CSP súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu, a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

8. Zákon v tomto ustanovení umožňuje súdu odpustiť zmeškanie lehoty určenej na podanie dovolania len po splnení nasledovných podmienok: (i) navrhovateľom je subjekt, ktorému lehota patrila, a ktorý ju zmeškal; (ii) existencia ospravedlniteľného dôvodu omeškania; (iii) podanie žiadosti do pätnástich dní od odpadnutia prekážky vykonania úkonu; (iv) pripojenie zmeškaného procesného úkonu k žiadosti. Uvedené podmienky sú ustanovené kumulatívne; ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nemožno žiadosti vyhovieť.

9. Dovolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že rozsudok odvolacieho súdu bol dovolateľovi doručený dňa 19. 02. 2025 prostredníctvom jeho vtedajšej právnej zástupkyne JUDr. Mihalcovej, o čom svedčí doručienka pripojená v spise. Otec podal dovolanie v elektronickej podobe dňa 2. mája 2025.

10. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty (§ 121 ods. 3 CSP). Lehota na podanie dovolania otcovi uplynula dňa 22. apríla 2025, ktorý bol najbližším pracovným dňom po 19. apríli 2025, t. j. dva mesiace po doručení rozsudku pôvodnej právnej zástupkyne otca. Dovolanie otec podal po uplynutí zákonom stanovenej lehoty dňa 2. mája 2025.

11. Dovolací súd najprv posúdil splnenie zákonných podmienok na rozhodnutie o žiadosti na odpustenie zmeškanej lehoty na podanie dovolania a na základe vyššie uvedených skutočností skonštatoval, že otec je subjekt, ktorému lehota patrila, a ktorý ju zmeškal; uvedenú žiadosť podal do pätnástich dní od odpadnutia prekážky vykonania úkonu a zároveň k žiadosti pripojil doplnené dovolanie.

12. Rozhodujúcim zostalo vyriešiť otázku existencie dôvodu omeškania a predovšetkým posúdenie skutočnosti, či je dôvod uvádzaný otcom ospravedlniteľný. Keďže nie je nevyhnutné, aby prekážka vykonania úkonu existovala počas trvania celej zákonom stanovenej lehoty na podanie dovolania, dotknutý subjekt - otec má právo využiť aj posledný deň lehoty, ktorú mal k dispozícii. Z obsahu predložených listín je podľa dovolacieho súdu nesporné, že dovolateľ žiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci až žiadosťou doručenou Centru dňa 12. 03. 2025, teda približne 20 dní po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu, a tým aj sám prispel k svojej časovej tiesni, na ktorú teraz poukazuje. Centrum právnej pomoci konalo takmer okamžite vydaním rozhodnutia. V lehote viac ako dvoch týždňov (od 03. 04. 2025 do 22. 04. 2025), kedy mal právny zástupca plnomocenstvo k dispozícii, mohol bez problémov podať dovolanie, plne kvalifikovaným spôsobom, vrátane naštudovania spisu a vypracovania dovolania. Oproti predchádzajúcej právnej úprave predĺžená dvojmesačná lehota poskytuje dovolateľovi dostatok času, aby si bez zbytočného odkladu zabezpečil právneho zástupcu, vrátane jeho pridelenia zo strany Centra právnej pomoci, a zároveň poskytuje i právnenému zástupcovi dostatok času na vypracovanie dovolania v patričnej kvalite. Dovolateľ však váhal a 20 dní od doručenia napadnutého rozsudku bol nečinný a až potom kontaktoval Centrum právnej pomoci. Právny zástupca získal rozhodnutie Centra právnej pomoci 27. 03. 2025 a následne prevzal na základe neho zastupovanie až 03. 04. 2025, čo nemôže byť dôvod na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania (malo byť predovšetkým v záujme otca poskytnúť ustanovenému právnenému zástupcovi súčinnosť ihneď, napr. na podpísanie plnej moci na zastupovanie v dovolacom konaní).

13. Na podklade uvedeného, dovolací súd zamietol žiadosť otca o odpustenie zmeškanej lehoty, pretože tvrdený dôvod omeškania nepovažuje za ospravedlniteľný. Proti uzneseniu dovolacieho súdu o zamietnutí žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty nie je prípustné odvolanie (§ 357 CSP).

13.1. Dovolaciemu súdu je z obsahu spisu zrejmé, že už súd prvej inštancie posudzoval žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania, pričom túto žiadosť (návrh) uznesením z 11. júna 2025 č. k. 1P/37/2022-329 zamietol. Dovolací súd je toho názoru, že o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie opravného prostriedku je príslušný ten súd, ktorý má o opravnom prostriedku aj

rozhodnúť, preto o žiadosti rozhodol najvyšší súd prvým výrokom tohto uznesenia. Uznesenie súdu prvej inštancie nebolo zodpovedajúcim spôsobom napadnuté opravným prostriedkom, preto ho dovolací súd necháva nedotknutým.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) pristúpil následne ako súd dovolací (§ 35 CSP) k rozhodnutiu o podanom dovolaní otca. Zistil, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) sa najskôr zaoberal včasnosťou podania dovolania, či v zákonom stanovenej lehote a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť ako oneskorene podané (§ 447 písm. a) CSP).

15. Dovolací súd pri posudzovaní včasnosti podania dovolania vychádzal z § 427 ods. 1 veta prvá CSP, podľa ktorého sa dovolanie podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

16. Podľa § 121 ods. 3 až 5 CSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý s a svojim označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

17. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol otcovi maloletého doručený prostredníctvom jeho vtedajšej právnej zástupkyne 19. februára 2025 (č. l. 309). Koniec dvojmesačnej lehoty na podanie dovolania pre otca, počítanej od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu pripadol na 22. apríla 2025, ktorý bol najbližším pracovným dňom po 19. apríli 2025, ktorý bol dva mesiace od doručenia rozsudku pôvodnej právnej zástupkyne otca, a ktorý bol zároveň posledným dňom plynutia lehoty, kedy bolo možné úkon vykonať. Dovolanie bolo podané až 2. mája 2025, teda po uplynutí lehoty na podanie dovolania.

18. O žiadosti otca o odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žiadosť zamietol pre absenciu existencie ospravedlniteľného dôvodu.

19. Dovolaciemu súdu nezostalo iné, než vyhodnotiť dovolanie otca ako podané oneskorene, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. a) CSP bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

20. Dovolací súd o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.